

Nr 16.

Av herr **Leander**, om årligt understöd åt förre sjökaptenen A. M. von Essen.

Vid 1929 års riksdag hemställdes i motion (I: 152) av hr Öhman att riksdagen måtte besluta lämna förre sjökaptenen i Malmö, Adolf Magnus von Essen, under hans återstående livstid ett årligt understöd av 1,200 kronor. Framställningen avstyrktes av bankoutskottet (Bankoutskottets utlåtande nr 24: 81), emedan von Essen icke varit i statens tjänst anställd. Utskottets hemställan blev sedermera riksdagens beslut.

Under de två år, som gått sedan detta ärende bragtes under riksdagens prövning, ha von Essens ekonomiska omständigheter icke förbättrats, utan snarare undergått en försämring, vartill bidragit att hans hälsa och krafter ytterligare avtagit, varigenom han blivit ur stånd att genom affärsverksamhet (han har tidigare sysslat med lingonaffärer) eller på annat sätt förskaffa inkomst åt sig och sin åldriga maka, vilken därjämte är mycket sjuklig. Detta synes mig vara ett skäl, som motiverar att frågan om ett understöd åt honom ännu en gång bringas inför riksdagen. De förhållanden, under vilka han utfört ett erkänt samhällsgagneligt arbete, ge åt hans fall karaktären av ett sådant gränsfall, vari riksdagen tidigare funnit sig böra låta hänsyn till ömmande omständigheter väga tyngre än det rent formella hinder för ett understöd, som utgöres av frånvaron av rent statstjänstliga meriter.

von Essen, som är född den 30 augusti 1852 och sålunda i år blir 79 år gammal, var i omkring 16 års tid befälhavare å ångfartyg, vilka ombesörjde posttrafik mellan Sverige och Tyskland. Enär fartygen i fråga tillhörde enskilda rederier, har denna hans anställning, som han dessutom lämnade vid 45 års ålder, icke ansetts vara av beskaffenhet att i och för sig föranleda pension eller understöd åt honom vare sig av postmedel eller allmänna medel. Generalpoststyrelsen, vilken, som av ovannämnda motion vid 1929 års riksdag framgick, den 17 augusti 1928 överlämnade en ansökning av von Essen till Kungl. Maj:t, framhöll i sin skrivelse detta, men anförde även att von Essen nedlagt ett uppoffrande, energiskt och målmedvetet arbete för förbättrandet

av Sveriges förbindelser med utlandet, och att han verksamt deltagit i strävandena för tillkomsten av kommunikationsleden Trälleborg—Sassnitz. Det syntes därför, enligt Generalpoststyrelsens uppfattning, vara skäligt att, då han nu vid hög ålder befunne sig i knappa omständigheter, något understöd av allmänna medel bereddades honom. Den kommunikationsled, för vars tillkomst von Essen verkat, kunde icke sägas enbart eller ens huvudsakligen tjäna ett postalt intresse, utan torde hava sin största betydelse ur allmän kommunikations- eller kommersiell synpunkt. På grund härav syntes ett eventuellt understöd åt von Essen icke lämpligen böra utgå av postmedel. Generalpoststyrelsen hade på grund av det anförda funnit sig böra överlämna von Essens ansökning, jämte tillhörande bilagor, till Kungl. Maj:t, för den åtgärd Kungl. Maj:t kunde finna ärendet böra föranleda, samt under förmälan, att Generalpoststyrelsen för sin del intet hade att erinra emot, att understöd till skäligt belopp tilldelades von Essen.

Statskontoret anförde även, i av Kungl. Maj:t infordrat underdånigt utlåtande av den 10 september 1928, att von Essens ifrågavarande tjänstgöring icke inneburit någon anställning i statens tjänst och givetvis icke kunde giva anledning till utverkande av något understöd av statsmedel. Emellertid syntes von Essen i sammanhang med sin berörda verksamhet hava blivit i tillfälle att göra det allmänna stora tjänster vid ordnandet av den direkta trafiken mellan Sverige och Tyskland, och det vore med hänsyn därtill som det nu, då von Essen vid framskriden ålder befunne sig i nödställd belägenhet, ifrågasattes att genom understöd av statsmedel bereda honom en lättnad i bekymren och därigenom från det allmännas sida visa erkänsla för hans berörda förtjänster. Med framhållande, att föreliggande spörsmål helt och hållet undandroge sig bedömande efter vanligen tillämpade grunder för pensionering av statsmedel, ville Statskontoret vidare anförda, att ämbetsverket med hänsyn till i detta fall föreliggande särskilda omständigheter icke ville motsätta sig, att genom framställning till riksdagen ett årligt understöd å förslagsvis 1,200 kronor utverkades, att utgå från allmänna indragningsstaten.

von Essen har sedermera — sedan hans framställning till Kungl. Maj:t icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd — gjort en förnyad hemställan till Generalpoststyrelsen i skrivelse av den 22 juli 1930. Generalpoststyrelsen, som funnit sig icke för sin del kunna vidtaga någon åtgärd med anledning av von Essens framställning, har likväl till svar å densamma av den 29 aug. 1930 förklarar sig, därest styrelsen bleve anmodad att avgiva förnyat yttrande i saken, komma att intaga samma välvilliga ställning till frågan som tidigare.

På grund av vad här ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta lämna förre sjökaptenen Adolf Magnus von Essen under hans återstående livstid ett årligt understöd av 1,200 kronor, att från allmänna indragningsstaten utgå från ingången av innevarande år.

Stockholm den 17 januari 1931.

Ulrik Leander.
